

İlerici kişi bugününü geleceğin başlangıcı olarak görürken, muhafazakar kişi bugününü geçmişin son safhası olarak görür.

Altkonservatismus (1927)

Her bilgi sosyolojisinin ve ideoloji araştırmasının en önemli sorunu tüm düşünce ve kavrayışın varlığa bağlı olmasıdır.

Altkonservatismus (1927)

Ütopyanın ortadan kalkması, insanın bizzat nesne olduğu statik bir nesnellik yaratır.

Ideologie und Utopie (1929)

Karl Mannheim

27 Mart 1893'de Budapeşte'de doğdu.

- 1911'de Budapeşte'de felsefe ve edebiyat öğrenimine başladı. Ardından Berlin, Paris, Freiburg ve Heidelberg'de okudu.

- 1917'de Mannheim Georg Lukács ve Béla Balázs önderliğindeki "Pazar Çevresi" (Sonntagskreis) grubuna katıldı.

- 1918'de Budapeşte'de Alman ve Fransız dili ve edebiyat tarihi dalında devlet sınavını verdi. Bilgi Kuramının Strüktür Analizi adlı çalışmasıyla felsefe doktorasını yaptı.

- 1918-19 arasında Budapeşte'deki Ticaret Yüksek Okulu'nda profesör.

- 1919 yazından itibaren Budapeşte Üniversitesi'nde felsefe öğretim görevlisi.

- 1919-20 Macaristan'da kurulan halk konseyinin dağılmasından sonra Ağustos 1919'da önce Viyana'ya, 1920 ilkbaharında da Almanya'ya iltica etti.

- 1926'da Heidelberg'de Alfred Weber'in yanında sosyoloji dalında profesörlük unvanını

aldı. Profesörlük tezi muhafazakâr düşünce üzerine bir çalışmaydı: Eski Muhafazakârlık: Bilgi Sosyolojisine Bir Katkı.

- 1926-30 arasında Heidelberg'de kadrosuz doçent.
- 1930'da Frankfurt/Main'da sosyoloji ve iktisat dalında kadrolu profesör.
- 1933'de görevine son verildi. Önce Hollanda'ya iltica ederek Leiden, Amsterdam, Groningen ve Utrecht üniversitelerinde konferanslar verdi, daha sonra Londra'ya iltica etti.
- 1933-45 arasında London School of Economics and Political Science'da öğretim görevlisi.
- 1941-45 arasında London University Institute of Education'da öğretim görevlisi, 1945-47 arasında aynı enstitüde eğitim profesörü ve enstitü başkanı.
- 1940'da İngiliz vatandaşlığına geçti.
- 1942-47 arasında International Library of Sociology and Social Reconstruction adlı kitap dizisinin yaratıcısı ve yayıncısı.
- 9 Ocak 1947'de Londra'da öldü.

Eserlerinden Seçmeler

- Die Strukturanalyse der Erkenntnistheorie, 1922
- Altkonservatismus: Ein Beitrag zur Soziologie des Wissens (Habilitationsschrift, erschienen im Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik; 1984 neu herausgegeben unter dem Titel Konservatismus. Ein Beitrag zur Soziologie des Wissens), 1927
- Ideologie und Utopie, 1929
- Die Gegenwartsaufgabe der Soziologie: Ihre Lehrgestalt, 1932
- Mensch und Gesellschaft im Zeitalter des Umbaus, 1935
- Diagnosis of Our Time. Wartime Essays of a Sociologist (dt. 1951: Diagnose unserer Zeit. Gedanken eines Soziologen), 1943

Etkisi

Karl Mannheim adı bilgi sosyolojisinin ideolojik-eleştirel bir bilim dalı olarak gelişmesiyle sıkı sıkıya ilintilidir. Almanya'da yirmili yıllarda Max Scheler de bir "**bilgi sosyolojisi**" üzerinde düşünmüştü.

Amaç, bilgi ve kültürel bilincin hangi toplumsal koşullar altında oluştuğunu açıklamaktır.

Bu meselenin ilk kez ele alınmasını toplumun "üst yapısı"yla ilgili olan ve toplumun ya da toplumdaki fraksiyonların ideolojik özbilincini kapsayan Marksist modele borçluyuz. Bu üst yapının bir parçası olduğu sürece her bilginin bir ideoloji olduğundan kuşkuLANILABİLİR. Scheler bilginin bir "reel", bir de "ideal" içeriği olduğu ayrımına giderken, Mannheim Marksist ideoloji kuşkusunu ciddiye alır ve toplumun ideolojiden arınmış bir bakış açısına sahip olmasının mümkün olmadığını ilişkin genel bir ideoloji kavramı ortaya atar. "Relativizm" tehlikesinin, yani ideolojinin temelde eleştirilemez olması, dolayısıyla bilgi sosyolojisinin ideoloji eleştirisi olarak

anlamsızlaşmasının önüne geçmek için Mannheim ideoloji kavramını dinamik olarak tasarlar; zira her şeyi kapsayan bir ufuktan bakıldığında, belli bir bakış açısındaki ideoloji yine eleştirilebilir olacak, bilgi sosyolojisinin her şeyi kapsayan perspektifi ise ideoloji kuşkusunun dışında kalacaktır. Mannheim bu görüşüyle ikna edici olamamış, bilgi sosyolojisi, kendi bakış açısını ideolojik-eleştirel bakımdan inandırıcı bir biçimde sunamamıştır. Toplumda ilkesel olarak değerlendirmeci bir görüş olarak bilgi ile bilimsel perspektifin değerler konusundaki özgürlüğü arasındaki çelişki çözülememiştir. Bilgi sosyolojisi Mannheim'ın evrensel eleştiri talebini yerine getirememiştir